

İSLAM ÜLKELERİNDE EĞİTİM KONGRESİ SONUÇ BİLDİRİSİ

İslam Konferansı Örgütü (İKÖ) üyesi 57 ülkeye yönelik olarak “İslam Ülkelerinde Eğitim Kongresi” 24–27 Ekim 2007 tarihleri arasında İstanbul’da Türkasya Stratejik Araştırmalar Merkezi (TASAM) ve İslâmî İlimler Araştırma Vakfı (İSAV)’nın organizasyonunda gerçekleştirilmiştir.

Türkiye’de ilk kez düzenlenen bu kongreye İslam Konferansı Örgütü’ne üye ülkelerden Asya kıtasını temsilen Azerbaycan, Bangladeş, Endonezya, Kazakistan, Malezya, Özbekistan, Pakistan ve Tacikistan; Arap yarımadası ve Ortadoğu bölgesini temsilen Birleşik Arap Emirlikleri, Irak, Kuveyt, Lübnan, Suriye, Suudi Arabistan, Ürdün ve Yemen; Afrika ülkelerini temsilen Burkina Faso, Fas, Fildişi Sahili, Gine, Gambiya, Kamerun, Komor Adaları, Libya, Mali, Mısır, Nijer, Nijerya, Senegal, Tunus, Sudan ve Uganda; Güney Amerika’yı temsilen Guyana Avrupa’dan Bosna Hersek, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ve Kosova adına ülkelerindeki eğitim alanında eserleriyle tanınan uzmanlar katılmıştır. Protokol olarak Bakan ve Bakan Yardımcısı seviyesinde çeşitli ülkelerden önemli katılımlar olmuştur. Ayrıca Türkiye Cumhuriyeti bu kongrede Milli Eğitim Bakanlığı’nın ilgili genel müdürlükleri, İstanbul Büyükşehir Belediyesi Eğitim Müdürlüğü ile temsil edilmiş ve Türkiye’nin kazanımları konusunda çeşitli tebliğler sunulmuştur.

Toplam 38 ülkenin katılımıyla gerçekleşen kongrede, ana hatlarıyla, İslam ülkelerinde eğitim alanında tarihte elde edilen kazanımlar, İslam ülkelerinin bugün mevcut eğitim uygulamaları, küreselleşmenin etkisiyle dünyada giderek birbirine benzeşen bir eğitim anlayışı yanında her bir İslam ülkesinin kendine mahsus özellikleri, buna karşılık özellikle İslam ülkelerinde tarihten gelen müşterek eğitim mirasının korunması için 21. yüzyılda atılacak gerekli adımlar, İslam Konferansına üye ülkelerdeki ve diğer topluluklardaki başta genel eğitim olmak üzere dini eğitim hakkında önemli bilgiler verildi.

İslam Ülkelerinde Eğitim Kongresi Türkiye’nin bugüne kadar elde ettiği kazanım ve tecrübelerinin aktarılmasına, İslam ülkeleri arasında gelecek için müşterek bir vizyon belirlenmesine ve yanlış eğitimden beslenen radikal akımların önünün alınmasına yönelik politikaların ele alınmasına imkan vermiştir. Kongrede “İslam Ülkelerinde Geçmişten Günümüze Eğitimin Tarihçesi ve İnsanlığa Kazanımları”, “21. Yüzyılda İslam Ülkelerinde Eğitim ve Kurumları”, “İslam Ülkelerinde Radikalizm ve Eğitim”, “İslam Ülkelerinde Eği-

tim Reformları”, “İslam Ülkelerinde Mesleki Eğitim”, “İslam Ülkelerinde Araştırma ve Eğitim”, “Bir Batı Ülkesi ile Doğu Ülkesinin Mukayesesi”, “Bir Geçici Bilanço ve Perspektifler” başlıklı 9 oturum gerçekleştirilmiş ve 70 bilimsel tebliğ sunulmuştur.

İslam Konferansı Örgütü’ne üye ülkeler arasında eğitim alanındaki mevcut tecrübelerin paylaşımı, işbirliği ve kalkınma imkânları ele alınmıştır. Düzenlenen bu kongre neticesinde aşağıdaki konularda önerilerde bulunulması ve kararlar alınması yönünde görüş birliğine varılmıştır:

1 – İslam Ülkeleri arasında anaokulu seviyesinden üniversite sonrasına kadar eğitimin her seviyesi ile ilgili müşterek kurumlar oluşturarak bunlar arasında işbirliği ve kalkınma alanında iletişim ve etkileşim ağı kurulmalıdır. Bunu gerçekleştirmek için en kısa zamanda “İslam Ülkelerinde Eğitim Enstitüsü” kurularak faaliyete geçirilmelidir. (Zira bu tür iletişim ağları özellikle Katolik dünyasında yaygın olup bunların en geniş Uluslararası Katolik Eğitim Ofisi’dir. Bu ağ sayesinde 2 milyon öğretmenle 200.000 okulda 40 milyon öğrenciye eğitim verilmekte ve bu okullarla ilgili her an 160 milyon veli ile irtibat kurulabilmektedir)

2 – İslam Konferansı Teşkilatı’nın Bangladeş, Malezya, Nijer ve Uganda’da kurduğu ve halen eğitim faaliyetlerini devam ettiren üniversiteler ile İslam ülkelerindeki resmi ve özel üniversiteler arasında işbirliği kurulmalı, öğretim elemanı ve öğrenci değişimi temin edilmelidir. (AB ülkeleri ERASMUS programından yararlanılabilir.)

3- İslam ülkelerindeki müşterek eğitim fonlarının sayıları ve kapasiteleri artırılmalı, bunlar vasıtasıyla başarılı öğrencilere burs ve diğer eğitim imkanları sağlanmalıdır.

4- Eğitim programları göz önünde bulundurularak hazırlanacak ders kitaplarında İslam ülkelerinin tarihi, coğrafyası, kültürel ve sosyal yapısı, ekonomik ve ticari bakımdan konularına yer verilmesi için en kısa zamanda bir uzmanlar heyeti oluşturulmalıdır.

5- Çeşitli eğitim basamaklarında okuyan öğrencilerin kabiliyetlerini göz önünde bulundurarak kompozisyon, şiir, resim gibi dallarda teşvik edici ve ödüllendirici yarışmaların yapılması için komiteler kurulmalıdır.

6- İslam ülkeleri ve dünyadaki gelişmeler konusunda sonuçları itibarıyla ses getiren başarılı araştırma eserleri yapılacak müsabakalar sonucunda ödüllendirilmelidir.

7- Alanlarında başarılı ilim adamlarının ve yazdıkları eserleriyle büyük takdir toplayan düşünürlerin resmi ve özel kuruluşlar tarafından nişan ve benzeri ödüller verilerek takdir edilmelerini sağlayacak bir kurul oluşturulmalıdır.

8- Özellikle Yüksek Öğretim’de rastlanan Avrupa ülkelerine ve ABD’ye öğrenci akışının dünya çapında belli bir kariyer elde etmiş olan İslam ülkelerindeki yüksek eğitim kurumlarına yönlendirilmesi için gerekli tanıtımlar yapılmalı, mevcut bürokratik engeller kaldırılmalıdır.

9- İslam ülkelerinde sinema, tiyatro, televizyon ve benzeri alanlarda eğitim veren kurumlar arasında ortak sanat faaliyetlerine gidilmesi için işbirliği yapılmalıdır.

10- 21. yüzyılda en fazla ihtiyaç duyduğumuz stratejik araştırma, vizyon geliştirme, ortak proje hazırlama gibi konularda yeni nesilleri eğitmek amacıyla uzmanlaşmış kurumlar ve akademisyenler tarafından ortak bir platform oluşturulmalıdır.

11- Dünyada mevcut radikal akımların İslam ülkelerinde de etkili olduğu göz önüne alınarak bunların önlenmesi için mevcut eğitim kurumları programlarına İslam'ın bir barış dini olduğunu ele alan içerikler eklenmelidir.

12- İslam ülkelerindeki resmi ve sivil toplum kuruluşlarının eğitim alanında daha yararlı ve verimli sonuçlar elde etmeleri için kendilerine gerekli desteğin ve iletişim ağının sağlanması yönünde yardımcı olunmalıdır.

13- Okul öncesi eğitimden en üst seviyeye kadar eğitimin her alanda kurumsallaşması, okullaşması sağlanmalı, orta ve uzun vadeli stratejik eğitim planları hazırlanmalıdır. Eğitim alanında düşünce üretecek araştırma merkezleri teşvik edilmelidir.

14- Meslek eğitimi ve kursları özendirilmeli cinsiyet ayrımı yapılmaksızın herkesin meslek eğitimine ulaşması için güçlü altyapılar oluşturulmalıdır. (İstanbul Büyükşehir Belediyesi İSMEK meslek edindirme kursları İslam ülkeleri için model olabilir.)

15- Kız çocuklarının eğitimi özendirilmeli ve bu süreç çeşitli toplumsal kampanyalarla desteklenmelidir.

16- İslam ülkelerinde eğitim alanında işbirliği ve kalkınma imkanlarının sağlanması için 24-27 Ekim 2007'de düzenlenen "İslam Ülkelerinde Eğitim Kongresini" genel bir açılım kabul ederek benzeri uluslararası toplantılar daha özel konulara tahsis edilerek önümüzdeki zamanlarda yapılmalıdır.

Kongre'ye Kurumsal veya Finansal Destek Veren Kurumlar:

T.C. Dışişleri Bakanlığı

T.C. Başbakanlık Tanıtma Fonu

T.C. Milli Eğitim Bakanlığı

T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı

T.C. Başbakanlık Türk İşbirliği ve Kalkınma İdaresi Başkanlığı

Diyanet İşleri Başkanlığı

İstanbul Büyükşehir Belediyesi

İslam Kalkınma Bankası

İslami Eğitim, Bilim ve Kültür Organizasyonu ISESCO

İslam Konferansı Örgütü İKÖ

Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu TÜBİTAK

HalkBank